

Sygn. akt I KZ 63/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora IPN M. R.

w sprawie z wniosku **W. K.**

w przedmiocie uznania orzeczenia za nieważne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 grudnia 2022 r.,

zażalenia pełnomocnika wnioskodawcy

na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 8 września 2022 r.,

sygn. akt Ko (Un) 9/22, którym odmówiono uwzględnienia wniosku wnioskodawcy o

uznanie za nieważny wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 28

stycznia 1983 r., sygn. akt Sg. 3/83,

postanowił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz W. K. kwotę 240 złotych tytułem ustanowienia pełnomocnika w sprawie;**
- 3. orzec, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 września 2022 r., Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 1 ust. 1 *a contrario* oraz art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, nie uwzględnił wniosku W. K. o uznanie za nieważny wydanego względem niego wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 28 stycznia 1983 r., sygn. akt Sg. 3/83.

Z zażaleniem na to postanowienie wystąpił pełnomocnik wnioskodawcy, zaskarżając je w całości. Zarzucił mu:

1. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie procedury karnej, tj. art. 1 ust. 1 w zw. z art. 2 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy lutowej poprzez ich właściwe niezastosowanie w sytuacji, gdy wszystkie przesłanki do unieważnienia wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 28 stycznia 1983 r., sygn. akt Sg. 3/83 zostały spełnione, a dokładnie:
 1. wyrok został wydany w okresie od 1 stycznia 1944 r. do dnia 31 grudnia 1989 r.;
 2. czyn zarzucany skarżącemu był przypisany w związku z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,- co skutkowało niezasadnym oddaleniem wniosku skarżącego o uznanie wskazanego wyroku za nieważny;
3. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie procedury karnej, tj. art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie dowodów, a przejawiające się w postaci dania wiary następującym dowodom:
 1. informacji o podejrzanym W. K., wystawionej w Komendzie Miejskiej Milicji Obywatelskiej w B. w dniu 8.12.1982 r.;
 2. wyrokowi Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 28 stycznia 1983 r., sygn. akt Sg. 3/83, skazującemu W. K. za czyny przewidziane w art. 304 § 3 k.k. w zb. z art. 304 § 2 k.k.;
 3. wywiadowi lekarskiemu przy wydawaniu opinii sądowo-psychiatrycznej;
 4. notatce urzędowej dot. H. P. oraz M. P. sporządzonej przez funkcjonariusza MO z posterunku Milicji Obywatelskiej w K.;
 5. notatce urzędowej dot. M. P. sporządzonej przez funkcjonariusza MO z posterunku Milicji Obywatelskiej w P.;
 6. wyjaśnieniom skarżącego złożonym podczas wyrokowania przed Wojskowym Sądem Garnizonowym w L., że powodem dezercji była chęć lepszego życia oraz nieprawidłowe traktowanie w wojsku;

- w sytuacji, kiedy przedmiotowe dowody nie wskazują całej prawdy o przyczynach dezercji skarżącego, co w konsekwencji skutkowało niezasadnym oddaleniem wniosku skarżącego o uznanie wskazanego wyroku za nieważny;
- 7. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie dowodów, a przejawiające się w postaci braku dania wiary zeznaniom skarżącego, że prawdziwym powodem dezercji był brak chęci służenia państwu o ustroju socjalistycznym oraz ryzyko wystąpienia zbrojnego przeciwko strajkującym robotnikom, co w konsekwencji skutkowało niezasadnym oddaleniem wniosku skarżącego o uznanie wskazanego wyroku za nieważny;
- 8. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia błędy w ustaleniach faktycznych, a dokładnie, że:
 - 1. w 1982 r. nie miały miejsca represje w stosunku do strajkujących robotników ze strony władzy socjalistycznej, w sytuacji, kiedy w 1982 r. władza socjalistyczna stosowała represje w stosunku do strajkujących robotników, używając do tego wojska i milicji;
 - 2. powodem dezercji skarżącego była chęć lepszego życia oraz złe traktowanie w wojsku, w sytuacji, gdy prawdziwym powodem dezercji skarżącego był brak chęci służenia państwu socjalistycznemu oraz ryzyko zbrojnego wystąpienia przeciwko strajkującym robotnikom
- co w konsekwencji skutkowało niezasadnym oddaleniem wniosku skarżącego o uznanie wskazanego wyroku za nieważny.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz stwierdzenie nieważności przedmiotowego wyroku w części skazującej W. K., a także o zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Zażalenie to jest całkowicie bezzasadne i jako takie nie mogło podlegać uwzględnieniu.

Autor zażalenia wywodzi w nim, że prawdziwym motywem działania W. K. był brak chęci służenia władzy socjalistycznej oraz „obawa konieczności użycia siły przeciwko strajkującym”, tym samym Wojskowy Sąd Okręgowy dokonał wadliwej oceny przywołanych dowodów, jako że W. K. uprzednio obawiał się wskazywać prawdziwe powody dezercji, a ujawnił je dopiero w swoich zeznaniach złożonych w toku postępowania w przedmiocie uznania wydanego względem niego wyroku za nieważny. Żadne z tych twierdzeń nie może jednak zostać uznane za uzasadnione.

Słusznie bowiem wywiódł Wojskowy Sąd Okręgowy, że z uzyskanych przez ten organ akt historycznych w żadnym razie nie wynika jakikolwiek dowód wskazujący na polityczne motywy dezercji W. K. Poza wyliczonymi w zażaleniu dowodami z tych akt, Wojskowy Sąd Okręgowy słusznie odwołał się także do treści zeznań złożonych przez rodziców i braci wnioskodawcy, którzy również nie wspominali o jakiegokolwiek działalności opozycyjnej, czy przejawach zainteresowania sprawami społecznymi, politycznymi, czy niepodległościowymi po stronie W. K.. Nadto, W. K., po ukończeniu szkoły zawodowej, ubiegał się wręcz o przyjęcie do Szkoły Wojskowej – Szkoły Chorążych w O.. Z kolei z wyjaśnień złożonych wówczas przez W. K. jasno wynika, że powodem dezercji była chęć „lepszego życia” w Austrii oraz nieprawidłowe traktowanie w wojsku. Dlatego też zasadnie Wojskowy Sąd Okręgowy odrzucił jako niewiarygodne złożone w toku prowadzonego przez tym organem postępowania zeznania wnioskodawcy, wskazującego, że motywem jego działania był brak chęci służenia władzy socjalistycznej oraz „obawa konieczności użycia siły przeciwko strajkującym”.

Ze stanowiskiem tym polemizuje obecnie w zażaleniu pełnomocnik, wskazując na „niepodległościowe” motywy działania wnioskodawcy. Rzecz jednak w tym, że dla przyjęcia, że doszło do obrazy art. 7 k.p.k. taka polemika nie jest wystarczająca, lecz należy wykazać, na czym konkretnie polegało naruszenie wymogów wynikających z tego przepisu. Tego pełnomocnik jednak nie czyni. Nie wystarczy tutaj wskazywanie na rzekomą obawę podania przez W. K. w

wyjaśnieniach prawdziwych motywów swych działań z uwagi na grożące mu wówczas ze strony władzy represje. Rzecz bowiem w tym, że twierdzenie to nie wynika z całościowo ocenionego materiału dowodowego sprawy, a w szczególności pomija wskazane wcześniej zeznania członków rodziny W.K. oraz fakt ubiegania się przez niego o przyjęcie do Szkoły Wojskowej. Okoliczności te przeczą podawanym w zażaleniu motywom działań wnioskodawcy.

Tym samym poczynione przez Wojskowy Sąd Okręgowy ustalenia co do powodów dezercji wnioskodawcy były prawidłowe. W konsekwencji brak było przesłanek uznania przedmiotowego wyroku wydanego względem W. K. za nieważny, co słusznie przyjął już Wojskowy Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu. Wniesione zażalenie oceny ten zmienić nie może. Skoro zatem wydane orzeczenie jest w pełni prawidłowe, Sąd Najwyższy utrzymał je w mocy, rozstrzygając również o kosztach postępowania po myśli art. 13 ustawy lutowej.

Mając to wszystko na uwadze, orzeczono, jak na wstępie.